

**Lucas 9, 28 – 36 (en Exodus 34, 27 – 35) – Tweede zondag in de Veertigdagen, Reminicere.
'Verheerlijking' op de berg. 16 maart 2025, Grote Kerk Elst**

Op deze tweede zondag in de XL-dagen wordt van oudsher over de ontmoeting op de berg gelezen, Jezus in gesprek met Mozes en Elia – de verheerlijking op de berg. Vermoedelijk vanwege het veranderd gelaat van Jezus, en zijn kleren die straalden hebben de roostermakers bedacht er de lezing uit Exodus naast te zetten, waar van Mozes geschreven staat dat zijn gelaat glansde, nadat hij met de Eeuwige gesproken had.

Mozes is de enige die dat voorrecht gehad heeft, zelfs van Jezus staat zo iets niet in de heilige boeken.

In elk geval gaat het in beide ontmoetingen om gesprekken op top-niveau, en dat is in het Evangelie opmerkelijk: vorige week had Jezus immers een rendez-vous met de diabolos, de duivel, die hem op de proef stelde, met de bijbel in de hand - met geen ander doel dan hem ten val te brengen, te vernederen.

Hier is het tegenovergestelde het geval – geen duivel dit keer, maar de mannen die zijn (Jezus') traditie, zijn leven, zijn achtergrond vertegenwoordigen: Mozes, die er de Tora verzinnebeeldt en Elia, die als eerste onder zijns gelijken de profetie vertegenwoordigt - heel de schrift is daar op die berg aanwezig.

Om hem te verheerlijken, te verhogen, of liever: van gedaante te doen veranderen.

De traditie heeft van de berg de Taborberg gemaakt, een bescheiden bergje overigens: daar werd het Licht van Tabor gezien, zegt de oosterse orthodoxie, Licht dat de apostelen zagen en dat nog steeds te zien is voor wie zich uitvoerig aan ascese overgeeft. Overigens heeft Lucas het niet over een licht, Marcus suggereert het enigszins en Mattheus zegt dat Jezus' gezicht straalde als de zon.

Lucas doet er het nuchterst over: zijn gezicht veranderde en zijn kleren werden stralend wit – leukos. Wij horen het nog terug in ons woord 'leukocyten', witte bloedlichaampjes. De berg van de gedaante verandering, van de 'transfiguratie.'

Als zo'n term valt, moet je altijd beginnen op je hoede te zijn – dan loert er deftige theologie om de hoek. En als er dan ook nog gesproken wordt van een 'theofanie', een godsverschijning, wordt het tijd goed te gaan lezen.

En dan blijkt dat dat er allemaal niet staat, althans niet bij Lucas. Marcus vertelt er veel meer bij – daar wordt al verwezen naar Jezus' dood en verrijzenis. En dus wordt de scene wel zo uitgelegd, dat deze verheerlijking een voorafspiegeling is van Jezus verrijzenis.

Zover gaat Lucas niet. Tora en profeten zijn er, er is glans, er is heerlijkheid - het woord staat er twee keer: Mozes en Elia verschijnen in heerlijkheid. En die heerlijkheid straalt af op Jezus, want even later

zien Petrus, Johannes en Jakobus zijn heerlijkheid. Jezus ontleent zijn heerlijkheid dus aan Mozes en de profeten, dat is wat Lucas wil aanduiden, althans dat is wat hij opschrijft. Hij legt dus een rechtstreeks verband tussen Tora en profetie en Jezus, Zoals hij ook op een andere manier de link legt tussen het verhaal aangaande Jezus en het grote verhaal van Israël. Hij heeft het namelijk over de 'uitgang' die Jezus in Jeruzalem zal volbrengen, vervullen staat er eigenlijk. En er staat nog meer, er staat 'exodus', niet 'uitgang' maar eerder 'uitweg', uittocht. Jezus gaat een nieuwe exodus vervullen. En Mozes en Elia staan er natuurlijk bij en spraken daar met hem over, omdat Jezus in de visie van de Evangelieën ook de profeten vervult – zo wordt vervuld wat geschreven staat.....
Waarbij ik overigens liever met *invullen* dan met *vervullen* vertaal.

Lucas schrijft nog iets op, en hij doet als enige van de drie synoptische evangelisten: Jezus ging de berg op om te bidden. En het geschiedde, toen hij aan het bidden was, dat.....
En het geschiedde: dat woord dat er vaak op attent maakt dat er (bijzonders) te gebeuren staat, en dat is vervolgens ook zo. Zijn gezicht veranderde en er zijn twee mannen. Even later staat het woord er nog eens – en gebeurt er opnieuw iets: die mannen gingen weg.

De berg van de verheerlijking – en de leerlingen die erbij waren, de mannen die eerder als eersten werden geroepen, de elite, de uitverkorenen vallen curieus genoeg eerst maar eens in slaap. Ze missen zo het 'moment suprême' zoals ze een paar hoofdstukken verderop weer in slaap sukkelen in de Hof van Gethsemané.

Zij zijn met andere woorden nadrukkelijk niet de uitverkorenen, dat is Jezus, althans zo klinkt het uit de wolk die alles opeens overschaduwde: God spreekt wonderlijk genoeg uit het duister.

De korte lichtflits van de openbaring, die Mattheus en Marcus steviger aanzetten dan Lucas, die krijgt geen 'status permanente', de openbaring is permanent geen schijnsel of verschijnsel – en het is goed je dat te realiseren, als de kerk doet alsof zij de openbaring 'heeft'. Net als je dat zou beginnen te durven denken, schuift er van hogerhand een wolk voor, zoals dat in het echte leven wel vaker gaat.

Petrus wil tenten opzetten, loofhutten om de heerlijkheid, de zaligheid te vieren, die hier definitief begonnen lijkt. Tenten om te overhuiven, net als de wolk die hen overschaduwde, maar dan anders. Tenten om te beschutten, vast te leggen – dit moment tot in eeuwigheid. Dat is nu precies wat niet kan en niet mag, en toch is dat wat wij het liefste doen: overhuiven en overkluisen, van het moment een monument maken: hier gebeurde het, hier was hij zelf en hier blijft hij aanwezig voor altijd: wij kunnen maar slecht uit de voeten met die glorie-voor-even, met het luchtige en vluchtige van die

heerlijkheid, wij willen er niet aan dat ze niet meer lijkt dan een intermezzo. Hoe moeten wij verder, als die heilzame momenten wel zeker lijken, maar niet vaststaan?

Tenten en een wolk – in het Grieks staan er woorden met dezelfde wortel, de zelfde stam. Waar wij overschaduwden lezen, staat eigenlijk ‘overtenten’- tenminste als je gehecht bent aan dat alledaagse woord ‘tent’. Eigenlijk staat er nóg wat anders, wat mooiers – er staat het griekse woord dat gebruikt wordt om het Hebreeuwse ‘tabernakel’ te vertalen. Aanduiding voor Gods aanwezigheid in de woestijn, temidden van zijn volk: Zó is hij met hen, meegaand – niet statisch, niet onbeweeglijk, maar dynamisch. Zoals hij trouwens ook met zijn volk meeging in een wolk, die nu opeens wéér opdoemt:

Uit die wolk een stem – van wie? Er is nog een vierde in het spel – de Vader? De Eeuwige, Godzelf? Lucas suggereert het, want hij weet hoe dat met de hemel gaat, of met een wolk: daar klinken stemmen uit, soms – in wolk en vuur komen soms geheimen aan het licht, daar worden verbonden gesloten.

Die stem: deze is mijn Zoon, mijn uitverkorene – een herhaling van de scene in de Jordaan. Maar hier staat er bij: hoort naar hem. Die toevoeging is een toespeling op Mozes en – vooral- Elia, dat archetype van een profeet. Daar moet je naar luisteren, nee naar hóren. En horen is in de schriften altijd horen om te dóen. Hoort naar Hem – dat betekent zoveel als: leef hem na, leef messiaans. Hoort naar Hem en hoor in Hem de stem van torah en profeten, de wég, de waarheid, het leven. Leef messiaans, bevrijd- in het zinsverband van de wet, in verbondenheid met de profeten.

Die tenten van Petrus: hij wil het moment vasthouden en vastleggen, hij wil dat licht niet kwijt.

En dat is het nu juist: dit licht gaat uit, het dooft – het is er even, een inzicht voor een moment. Het verbleekt in de ellende, de aanvechting in de hof van Getsemané. Het is het licht van psalm 91: licht voor de rechtvaardigen gezaaid’. Gezaaid: het moet opkomen, het is als zaad, het sterft, komt op en sterft. Zulk licht is het – het is er soms, als een wonder. En soms is het er niet, een nacht zonder einde lijkt dat, is dat.

Je zou het licht willen vasthouden, het visioen willen vastleggen – het moment vereeuwigen. Wat Petrus wil, dat willen we toch allemaal – hij weet toch heel goed wat hij zegt? Je wilt toch dat het licht blijft schijnen: licht, van mijn stad de stedehouder, aanhoudend licht dat overwint.

Ja dat doet het, dat is het hart van de zaak, de kern van ons geloof. Maar de gang van dat licht is geen triomftocht, het is en wordt en blijft aangevochten, het flakkert soms angstaanjagend. En de kern van ons geloof is dikwijls onvindbaar en onbereikbaar ver weg en de Godverlatenheid kan ons

existentieel aan het wankelen brengen – en wat we willen vastleggen in tenten en mooie woorden blijkt al vervlogen of we hebben het verslapen. De lezingen van de veertigdagen, die niets anders behelzen dan een leergang, een leesgang door het echte leven heen, maken ons dat eens te meer duidelijk, binden ons op het hart: wij worden ondanks alles toch steeds weer opgericht, wij! Niet die tenten, niet die momenten, maar wijzelf. Wij slijten gaandeweg, maar juist zo worden wij letterlijk opgewekt. En wordt het ooit Pasen.....